

Dabid Anaut

EUSKARA TEKNIKARIA ♦

Hurkoaren gogoan aztarrika

EUSKALTZALEOK eta euskalgintzan gabiltzanok izan ohi dugun buruhausteetako bat euskararekiko motibazioa izan ohi da. Alegia, erdalduna eta euskalduna motibatu nahi izaten ditugu, batak euskara ikas dezan eta bestea euskaraz ari dadin. Hori, dena den, nolabait teko paradoxa ere izan liteke. Beste batzuen motibazioa elikatu behar dugu. Zergatik, ordea? Zergatik saiatu hurkoak euskara ikasi edo erabiltzeko interesa izan dezan? Ez badu “naturalki” nahi –hizkuntza hautuak sarritan oso naturalak ez diren arren–, ez badu pertsona horrek motibaziorik berez, zer dela-eta elikatu behar diot nik beraren barruko motibazioa, sentimendu bat azken batean? Zergatik saiatu inoren gogoan sartzen, haren lurralde propioa eta intimoa baldin bada?

Ikuspegi “altruista” batetik begiratu genezake kontua, eta hizkuntzaren eta hiztun horren hobe beharrez egiten dugula esan. Euskara ikasita edo euskaraz eginda irabaziren bat izanen luke hiztunak, eta bide batez hizkuntzak, eta hori ikusarazten saiatuko gara, egun ez duen motibazio hori izan dezan.

Ikuspegi “egoista” batetik ere azter genezake. Hizkuntza errealitate indibiduala eta psikologikoa ere badela sinetsita nago, baina hori bezain argia iruditzen zait gertaera zeharo soziala ere badela. Eta neroni izaki soziala izaki, neronek ere behar dut nire ingu-

ruan euskaraz eginen duen jendea, neronek eginen badut. “Neroni” hori norbanakoa edo hizkuntza komunitatea izan liteke. Hau da, euskaraz egiteko motibatuta dagoen jendea behar dut, bestela ez dudalako izanen norekin egin. Nahikoa arrazoi bada hori, ziur asko, gaur gogorik ez duten horiengan gogoan pizten saiatzeko.

Lehendabiziko ikuspegi horretatik euskararen aldeko lanean ari litezke, esate baterako, euskararik ez dakiten euskaltzale erdaldunak. Egon bai baitaude, ez gutxi gainera, kontraesanaren tamainaz egin genezakeen balorazioa gorabehera. Eta euskaldunak ere bai, noski.

Motibazioa lantzeko beharraren ikuspegi berekoa, aldiz, normalean euskaldunarena izanen da, horrexek aterako baitio probetxua, ingurukoak moti-

batzen eta euskarara bultzatzen asmatuz gero behintzat.

Bata izan ala bestea izan, nolana ere, euskara ikasteko eta erabiltzeko motibazioa lantzeak ez dauka ez, absurdutik batere, eta are gehiago, ziur asko uste genuena baino ezinbestekoagoa da, osagai ezinbestekoa gure estrategia guztietan, motibazio eskas edo ahul antzeko batekin ez baitiogu behar bezala aurre eginen hizkuntza aniztasunaren panoramatik datorkigun oldeari. ■

Hizkuntza errealitate indibiduala eta psikologikoa ere badela sinetsita nago, baina hori bezain argia iruditzen zait gertaera zeharo soziala ere badela

DANI BLANCO

Amets Arzallus

BERTSOLARIA

Muga baten krakatekoak

LEKEITIO HENDAIA baino iparralderago dago. Krak. Gure herriak hegoan du iparra. Krak. Hegoaldeari tarteka kuriositatea pizten zaio eta hurbiltzen da iparraldera. Ez da ardura gertatzen. Normala zerbaitek krak egitea. Senpere maiatzeko egun bat da. Nerabe frantsesen arraileria espainolena baino arrotzago egiten da. Xiberoa egun bakarreko probintzia da, uztail hondarrekoa, abuztu hatsarrekoa. Ipur masailak minberatzeko bada aski. Jiten da jendea, eta joaten, gutxi ulertu duenaren aurpegiarekin asko gozatu duenaren plantak eginez. Eta sei urtean behin herriko bozak. Logikak

atzemateko akrobazia mental latzak egin behar dira. Pastorelean behintzat ate gaineko panpinak seinatzen du nondik aterako diren khirixtiak eta nondik türkak. Herriko bozetan nork antzeman. Ez dut ukatuko eni ere batzuetan ulertezina zaidanik, baina siglek hainbeste itzal ez duten politika modu hau sanoagoa zait etxepean edo baloian zaborra nola zintzilikatzen duen ikusi eta zein alderditakoa den atzematen diozun pertsonarena baino. Eta hori a(r)dibide bat besterik ez zen. Eni orduan egiten dit krak. ■

